

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА»**

Статус дисципліни – обов’язкова
Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти - бакалавр
Галузь знань - 26 Цивільна безпека
Спеціальність – 262 Правоохоронна діяльність
Освітня програма - Правоохоронна діяльність
Форми здобуття вищої освіти – денна, заочна
Мова навчання - українська
Форма підсумкового контролю – екзамен

Науково-педагогічний працівник (-ки) **Ольга Несен** – завідувач кафедри криміналістики ННПП НАВС, кандидат медичних наук, доцент
Тарас Нагайник - старший викладач кафедри криміналістики ННПП НАВС

Профайл викладача (-ів) <https://nnipp.navs.edu.ua/pro-nas/struktura-institutu/kafedri/kafedra-kriminalistiki.html>

Е-mail: kknipp@ukr.net
Розклад навчальних занять Відповідно до графіка освітнього процесу

Консультації **Очні:** щодня з 14.00 до 16.30 год. відповідно до графіка чергувань
On-line: електронна пошта kknipp@ukr.net
пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу <https://dn.nai.au.kiev.ua/login/index.php>

Стислий опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Домедична підготовка» є організація та методика проведення комплексу термінових заходів, спрямованих на припинення дії фактора (джерела) ураження, усунення явищ, що загрожують життю, полегшення страждань і підготовку потерпілого для відправлення до лікувально-профілактичного закладу, що вживаються в разі травм, нещасних випадків і раптових захворювань в умовах мирного часу та воєнного ста- ну.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Домедична підготовка» є підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, що широко ерудовані в галузі право та здатні застосовувати знання у практичних ситуаціях і працювати в команді, а також засвоєння здобувачами вищої освіти нормативно-правових положень та алгоритмів надання домедичної допомоги при різноманітних травмах та гострих захворюваннях, оволодіння навичками про- ведення елементарної серцево-легеневої реанімації, зупинки кровотеч, іммобілізації та десмургії в умовах мирного часу та воєнного стану.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Домедична підготовка» є:

- ознайомлення з досягненнями, завданнями та нормативно-правовими положеннями домедичної допомоги в умовах мирного часу та воєнного стану;
- ознайомлення з основними сучасними школами, напрямками, концепціями домедичної підготовки;
- набуття навичок практичної діяльності при наданні домедичної допомоги для забезпеченні прав і свобод громадян щодо життя та здоров'я, гарантованих Конституцією України в умовах мирного часу та військового стану;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок аналітичного мислення,
- виховання критичного та неупередженого ставлення до громадян, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують домедичної допомоги;
- формування знань про обставини, за яких необхідно обов'язково надавати домедичну допомогу;
- формування вмінь щодо алгоритмів домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок бойових дій, правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;
- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин та принципів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Пререквізити: «Конституційне право», «Теорія держави та права», «Юридична логіка», «Особиста безпека працівника», «Тактико-спеціальна підготовка».

Постреквізити: «Судова медицина та судова психіатрія».

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі професійної правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ

СК14. Здатність правомірно застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми з дотриманням стандартів особистої безпеки, а також надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу

СК18. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення правопорушення

Очікувані результати навчання:

РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН7. Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

РН19. Надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

–предмет та характер професійної діяльності, природу етичних стандартів та здатність діяти на їх основі;

–базові основи домедичної допомоги та її обсяги в умовах мирного та воєнного стану, юридичні та психологічні аспекти надання домедичної допомоги в різних умовах;

–алгоритми надання домедичної допомоги в умовах мирного та воєнного стану;

–правила збереження навколишнього середовища;

–загальні питання з анатомічної будови тіла, систем організму людини та їх фізіологічних функцій;

–прийоми надання домедичної допомоги при різних видах ушкоджень, невідкладних станах та нещасних випадках;

–основні процедури по догляду за постраждалими;

–основні способи транспортування постраждалих;

–основні принципи організації і тактики роботи медичної служби в умовах

мирного та воєнного стану, при надзвичайних ситуаціях та на етапах евакуації постраждалих із місця події;

–правові положення рівних можливостей та гендерні проблеми.

вміти:

–розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин та принципів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

–абстрактно, логічно та критично мислити, аналізувати і синтезувати;

–застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях;

–планувати і організовувати свою професійну діяльність;

–спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією;

–грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії;

–вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

–бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки;

–працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом;

–приймати неупереджені і мотивовані рішення, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб, примирювати сторони з протилежними інтересами;

–надавати кваліфіковану домедичну допомогу в умовах мирного часу та воєнного стану під час надзвичайних ситуацій, потенційних небезпек для життя і здоров’я людей.

Тривалість

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
	с/ф	с/ф
Кількість кредитів ECTS -3	Рік підготовки	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	1-й,2-й
Загальна кількість годин - 90	Лекції	
	2 год.	4 год.
	Семінарські	
	14 год.	4 год.
	Практичні	
	32 год.	4 год.
	Самостійна робота	
42 год.	78 год.	

Форми та методи навчання

Практичні заняття на денній формі навчання по можливості проводяться двома науково-педагогічними працівниками, оскільки, з врахуванням специфіки відпрацювання ситуаційних завдань з використанням навчально- тренувального полігону, навчальна група завчасно поділяється на дві підгрупи.

Методи навчання

• Словесні

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда - це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувачів на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів, ставлячи їм запитання для роздумів, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція слугує для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

• Наочні методи

Ілюстрація - допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та демонстрації власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

• **Практичні методи:** відпрацювання технік домедичної допомоги. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а слугують лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

• **Навчальна робота під керівництвом викладача** - самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

• Рольова гра:

пояснення фабули (змісту й умов гри);
підготовка дійових осіб для виконання своїх ролей; підготовка учнів-рятівників.

Система поточного контролю. Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом семінарських занять, а також шляхом: проведення експрес-опитувань, тестування, підготовки доповідей і рефератів. При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Система підсумкового контролю. Підсумковий контроль для здобувачів вищої освіти за спеціальністю Правоохоронна діяльність (262) проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета для екзамену передбачає два теоретичні питання та ситуаційне завдання яке відпрацьовується з використанням навчально-тренувального полігону.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
<p>Тема 1. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги</p>	<p style="text-align: center;"><i>лекційне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги. 2. Алгоритми надання допомоги залежно від важкості стану постраждалого та наявності в нього небезпечних для життя ушкоджень. 3. Правила проведення огляду місця події. Використання аптечок та засобів індивідуального захисту під час надання домедичної допомоги. 4. Екстрені служби та особливості їх виклику. Алгоритм дій в разі масових травм, сортування постраждалих. 	<p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відмінності в застосуванні протоколів тактичної медицини та домедичної допомоги в сучасних умовах. 2. Поняття про домедичну допомогу та її обсяги. 3. Основні положення Закону України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 року № 5081-УІ. 4. Обсяги надання домедичної допомоги в залежності від зони (місця події). 5. Основні положення та завдання проведення сортування постраждалих при масових аваріях та катастрофах.
<p>Тема 2. Поняття про тактичну медицину. Засоби індивідуального медичного оснащення.</p>	<p style="text-align: center;"><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про тактичну медицину. 2. Зони та обсяг надання домедичної допомоги в військово-польових умовах. 3. Засоби індивідуального медичного оснащення та правила їх використання. <p style="text-align: center;"><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань. 2. Надання домедичної допомоги в зоні під вогнем. 3. Надання домедичної допомоги в зоні укриття. 4. Надання домедичної допомоги в зоні евакуації. 5. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги в військово-польових умовах. 	<p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зони та обсяг надання домедичної допомоги в бойових умовах. 2. Алгоритм надання домедичної допомоги за алгоритмами САВС та MARCH. 3. Встановлення ознак життя пораненого в секторі обстрілу. 4. Техніка переведення пораненого в положення на животі. 5. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі з рани шиї. 6. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі з рани тулуба. 7. Визначення ознак непритомності постраждалого. 8. Способи забезпечення прохідності дихальних шляхів та забезпечення вільного дихання пораненого в секторі укриття. 9. Техніка надання допомоги при травматичній ампутації кінцівки. 10. Правила надання домедичної допомоги пораненому з підозрою на травму хребта.
<p>Тема 3. Огляд та переміщення постраждалого.</p>	<p style="text-align: center;"><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань. 2. Правила підходу та послідовність проведення огляду постраждалого. 3. Способи транспортування постраждалого. 4. Перегляд та аналіз практичних відео-фрагментів щодо огляду та переміщення постраждалого. 	<p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послідовність проведення огляду постраждалого. 2. Дотримання правил безпеки при проведенні огляду постраждалого. 3. Правила проведення збору інформації про постраждалого. 4. Комфортні положення постраждалого та їх правила застосування.

<p>Тема 4. Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне уявлення про смерть. 2. Етапи довготривалого вмирання. 3. Ознаки клінічної та біологічної смертей. 4. Поняття серцево-легеневої реанімації, її загальні правила. 5. Особливості проведення серцево-легеневої реанімації постраждалим різних вікових груп. <p><i>практичне заняття – 6 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>практичне заняття – 2 години</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань. 2. Відпрацювання проведення серцево-легеневої реанімації на манекенах. 3. Методика проведення серцево-легеневої реанімації з використанням зовнішнього напівавтоматичного та автоматичного дефібрилятора. 4. Перегляд та аналіз практичних відео-фрагментів щодо проведення серцево-легеневої реанімації. 	<p>Темі рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про смерть. Основи танатології. 2. Ознаки ранніх трупних змін. 3. Основні причини гострої зупинки дихання.. 4. Базові технічні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів. 5. Правила та техніка застосування мішка АМБУ 6. Правила та техніка застосування дефібрилятора.
<p>Тема 5. Домедична допомога при кровотечах з основами десмургії.</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення, види та характеристика кровотеч. 2. Способи зупинки кровотеч. Домедична допомога в разі зовнішньої та внутрішньої кровотеч. 3. Поняття десмургії. Основні правила накладання пов'язок. <p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>практичне заняття – 2 години</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань. 2. Відпрацювання ситуаційних завдань щодо зупинки кровотечі турнікетами, джгутами та підручними засобами. 3. Відпрацювання навичок накладання пов'язок, враховуючи місце та особливість ушкодження. 4. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при кровотечах. 	<p>Темі рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні методи зупинки кровотечі. 2. Особливості капілярної кровотечі. 3. Методи зупинки кровотечі в тактичній медицині. 4. Методика накладання основних видів пов'язок.

<p>Тема 6. Домедична допомога при травмах та пораненнях. Транспортна іммобілізація.</p>	<p><i>практичне заняття – 6 годин</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань. 2. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмування голови, грудей та живота. 3. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмуванні внаслідок ДТП. 4. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмуванні внаслідок падіння, руйнування будівлі. 5. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при травматичної ампутації кінцівки та тривалого стискання м'яких тканин. 6. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при травмах та пораненнях. <p><i>лекційне заняття – 2 години</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття травм та їх класифікація. 2. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при механічній травмі та підозрі на травматичний шок. 3. Види ушкоджень кісток. Поняття переломів, їх ознаки та класифікація. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при травмах та переломах різної локалізації. 	<p>Темі рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні види травмування, поняття про політравми. Правильне поводження з постраждалими. 2. Непритомність, ушкодження головного мозку, перша допомога. Вибухова травма. 3. Закрита черепно-мозкова травма, класифікація, клінічний перебіг, долікарська допомога. 4. Закриті ушкодження грудної клітки і органів грудної порожнини, долікарська допомога. 5. Закриті ушкодження органів черевної порожнини, клініка, перша медична допомога.
<p>Тема 7. Домедична допомога при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознаки впливу на організм людини крайніх температур, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги. 2. Класифікація опіків, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги. 3. Поняття про отруєння та отрути, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги. 4. Ураження електричним струмом та блискавкою, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги. 5. Підозра на перекриття дихальних шляхів, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги при утопленні. 6. Укуси тварин та комах, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги. <p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань. 2. Відпрацювання ситуаційних завдань згідно алгоритму дій при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища. 3. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища. 	<p>Темі рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи надання домедичної допомоги при утопленні та інших видах механічної асфіксії. 2. Принципи надання домедичної допомоги при пожежах. 3. Різновиди хімічних опіків, домедична допомога. 4. Патогенез відмороження, домедична допомога. 5. Основні форми місцевих порушень тіла людини при електротравмі. 6. Зміст та завдання сучасної токсикології. 7. Правила надання домедичної допомоги при отруєннях грибами та продуктами рослинного і тваринного світу. 8. Правила надання домедичної допомоги при укусах комах і тварин. 9. Ознаки отруєння алкоголем, метиленовим спиртом і керосином. Заходи першої медичної допомоги при отруєнні. 10. Патогенез розладів здоров'я та смерті від кисневого голодування.

<p>Тема 8. Домедична допомога при невідкладних різноманітних соматичних захворювань. станах</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> денна та заочна форма здобуття вищої освіти <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні ознаки гострих захворювань органів серцево-судинної системи. 1. Основні ознаки гострих захворювань органів дихальної системи. 2. Судомні (епілептичні) напади, клінічна картина та алгоритму дій при наданні домедичної допомоги. 3. Цукровий діабет, алгоритму дій при наданні домедичної допомоги при гіпо- та гіперглікемічній комах. 4. Захворювання, означені поняттям «гострий живіт»: причини прояви, діагностика. <p><i>практичне заняття – 4 години</i> денна форма здобуття вищої освіти <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань. 2. Відпрацювання ситуаційних завдань згідно алгоритму дій при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань. 3. Невідкладні стани в акушерстві. Транспортування вагітних. Фізіологія, передвісники, етапи та механізм пологів. 4. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань. 	<p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гострі порушення мозкового кровообігу. 2. Гостра коронарна недостатність. 3. Гостра серцева недостатність. 4. Гострі розлади свідомості. 5. Гостра дихальна недостатність. 6. Бронхіальна астма, перша допомога при астматичному статусі. 7. Невідкладна допомога при нирковокам'яній хворобі. 8. Гостра ниркова недостатність. 9. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини. 10. Патогенез стрімких пологів та родопомічні заходи при них.
<p>Тема 9. Використання спеціальних медичних знань у правоохоронній діяльності.</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> денна форма здобуття вищої освіти <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні. 2. Загальні поняття про психічні розлади та захворювання, причини їх виникнення. 	<p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Термін «смерть», етапи помирання організму. 2. Класифікація смерті (категорія, вид, рід). 3. Підстави для призначення судово-медичної експертизи, її
	<ol style="list-style-type: none"> 3. Основні симптоми та особливості поведінки хворих з хронічними психічними захворюваннями. 4. Характерні ознаки тимчасових та набутих психічних розладів. 5. Характерні ознаки поведінки осіб з вродженим та старечим недоумством. <p><i>практичне заняття – 4 години</i> денна форма здобуття вищої освіти <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття смерті. Ймовірні та достовірні ознаки смерті. 2. Етапи довготривалого вмирання. 3. Ранні та пізні трупні зміни. 4. Огляд трупа на місці його виявлення. 5. Ознаки тяжких тілесних ушкоджень. 6. Ознаки тілесних ушкоджень середнього ступеня тяжкості. 7. Ознаки легких тілесних ушкоджень. 	<ol style="list-style-type: none"> завдання і можливості. 4. Експертиза ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. 5. Підстави для призначення судово-психіатричної експертизи, її завдання і можливості. 6. Судово-психіатрична оцінка шизофренії. 7. Судово-психіатрична оцінка маніакально-депресивного психозу. 8. Судово-психіатрична оцінка шизофренії. 9. Судово-психіатрична оцінка виключних станів. 10. Судово-психіатрична оцінка старечих психозів.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни Інструменти. Використання мультимедійних презентацій та навчальних фільмів обирається викладачем, виходячи з теми навчальної дисципліни.

Обладнання. Для закріплення теоретичних знань та відпрацювання практичних навичок здобувачами вищої освіти за темами навчальної дисципліни використовується навчально-тренувальний полігон.

Програмне забезпечення. Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

10. Рекомендовані джерела інформації Нормативно-правові акти та їх коментарі

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листоп. 1992 р. № 2801-ХІІ. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
3. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012. № 5081-*VI.* *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
4. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. № 580[^]ІІІ. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
5. Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 13.03.2012 № 4499 -. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4499-17#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
6. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні (зі змінами): Затверджена наказом МВС України від 28.05.2020 р. № 420. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0529-20#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
7. Інструкція про поведження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України : Затверджена наказом МВС України від 19.08.2019 р. № 691. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
8. Інструкція про порядок дій органів (підрозділів) поліції в разі виявлення радіоактивних, хімічних та ядерних матеріалів або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поведження з ними : Затверджена наказом МВС України від 06.09.2017 р. № 754. *Верховна Рада України:* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1240-17#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
9. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини : Затверджений спільним наказом МВС, МОЗ та Генеральної прокуратури від 29.09.2017 р. № 807/1193/279. *Верховна Рада України :* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1299-17#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
10. Порядок взаємодії закладів охорони здоров'я, що входять до системи екстреної медичної допомоги, з аварійно-рятувальними службами та підрозділами центральних та інших органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування під час виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1121. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1121-2012-п#Text> (дата звернення: 28.08.2023).

11. Порядок створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 775. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/775-2015-п#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
12. Порядок формування, ведення та доступу до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі : Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2019 р. № 234. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234-2019-п#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
13. Про затвердження переліків лікарських засобів та виробів медичного призначення, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора (зі змінами): наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.01.2017 р. № 6. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-17#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
14. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 р. № 441. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
15. Про затвердження Порядку інформування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги про виклик екстреної медичної допомоги та їх направлення на місце події : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.12. №1118. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1118-2012-п#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
16. Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події : постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.20. №1271. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1271-2020-п#n15> (дата звернення: 28.08.2023).
17. Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 07.07.98 №187. Дата оновлення: 07.09.98. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0465-98#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
18. Про затвердження норм належності медичного забезпечення для підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.05.16 №396. Дата оновлення: 20.07.18. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0796-16#Text> (дата звернення: 28.08.2023)
19. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 04.08.21.№ 1627. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1627282-21#Text> (дата звернення: 28.08.2023)

Основна

1. Пам'ятка з домедичної підготовки: навч. посіб./ Т.П. Жилін, О.В.Чуприна, Т.Г. Нагайник. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. - 102 с.
2. Домедична допомога: підручник / А.В.Самодін, О.В.Чуприна, Т.П. Жилін, М.В. Чорний та ін. ; за ред. В.В. Стеблюка. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 228 с.
3. Домедична підготовка: підручник / А.В.Самодін, О.В.Чуприна Т.П. Жилін, та

ін. ; за ред. В.В. Стеблюка. Харків : «Право», 2020. 344 с.

4. Домедична допомога: курс лекцій. / О.В.Чуприна, Т.П. Жилін, Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 120 с.
5. Дії поліції у разі виявлення зброї та вибухових пристроїв або слідів їх застосування: навчальний посібник / кол. авторів; за заг. ред. С. С. Чернявського, О. Г. Рувіна, Б. Б. Теплицького - Київ : Нац. акад. внутр. справ - 2019. - 148 с.
6. Надання домедичної допомоги: методичні рекомендації / Т.П. Жилін, Т.Г. Нагайник, О.В.Чуприна, Харків : «Право», 2020. 134 с.
7. Пам'ятка з домедичної підготовки: навч. посіб./ Т.П. Жилін, О.В.Чуприна, Т.Г. Нагайник. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 102 с.
8. Тактика надання самопомоги та взаємодопомоги під час ведення бойових дій: навчальний посібник / Р.С. Троцький, О.В. Чуприна, О.А. Блінов. -К. - : ФПФ НГУ НАВС - 2016. - 137 с.

Додаткова

1. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України I-IV рівнів акредитації / За ред. Є.П. Желібо та В.М. Пічі. К.: «Каравела», Львів: «Новий Світ-2000». 320 с.
2. Гудима А.А., Герасимів І.М. Перша медична допомога : посіб. для вчителя. Тернопіль: Центр оперативної поліграфії, 2006. 74 с.
3. Домедична допомога в умовах бойових дій : методичний посібник / В.Д. Юрченко, В.О. Крилюк, А.А. Гудима та ін. К.: Середняк Т.К., 2014. 80 с.
4. Западнюк Б.В., Крейдич С.А. Невідкладна медична допомога: Посібник / Б.В. Западнюк, С.А. Крейдич. - К: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006. - 185 с.
5. Зозуля І .С. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога [Текст] / І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва [та ін.] / За ред. І.С. Зозулі. К. : ВСВ «Медицина», 2012.728 с.
6. Малий Ю.В. Транспортна іммобілізація (методичні, біомеханічні, технічні аспекти) / Ю.В. Малий, В.К. Малий. - Т.: Укр.мед.кн., 2004. - 187 с.
7. Приходько І.І. Перша медична допомога: Навч. посіб. / І.І. Приходько. - Харків: МВС України. Акад. внутр. військ МВС України. - 2006. - 55 с.

Інформаційно-довідкові системи, автоматизовані робочі місця, мультимедійні навчальні посібники, дистанційні курси

1. Домедична допомога: Мультимедійний навчальний посібник / Антощук А.О., Нагайник Т.Г., Несен О.О., Чуприна О.В., та ін. Київ, 2021. Національна академія внутрішніх справ.
2. Домедична допомога: Дистанційний курс навчання / Антощук А.О., Нагайник Т.Г., Несен О.О., Київ, 2023. Національна академія внутрішніх справ.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <https://www.president.gov.ua>
2. Офіційний портал Верховної Ради України <https://rada.gov.ua>
3. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини <http://www.ombudsman.gov.ua>
5. Міністерство внутрішніх справ України <https://mvs.gov.ua>
6. Національна поліція України <https://www.npu.gov.ua/>
7. Міністерство освіти і науки України <https://www.mon.gov.ua>
8. Міністерство юстиції України <https://minjust.gov.ua/ua>
9. Верховний Суд України <https://www.scourt.gov.ua>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри криміналістики ННПП НАВС протокол від 02 вересня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

Ольга НЕСЕН